

SOSTEN kansainvälisen toiminnan linjaus vv. 2024 – 2027

EDISTETÄÄN HYVINVOINTIA JA KANSALAISSYHTEISKUNNAN ELINVOIMAA GLOBAALISTI

SOSTEn kansainvälisen toiminnan tavoitteena on edistää ihmisten hyvinvointia ja järjestöjen elinvoimaa.

SOSTEn kansainvälinen toiminta ja vaikuttamistyö pohjaa SOSTEN strategiaan päämääriin. Yhtenä strategisten päämäärien kriittisenä menestystekijänä on ajantasaiseen tietoon pohjautuva monipuolinen ja arvostettu kansallinen ja kansainvälinen vaikuttaminen ([SOSTEN strategia](#)). SOSTE tukee verkostojen kautta sosiaali- ja terveysjärjestöjen vaikuttamista tuoden esille kansalaisyhteiskunnan näkemyksiä pohjoismaiseen, eurooppalaiseen ja globaaliin sosiaali- ja terveyspolitiikkaan. EU-politiikassa SOSTEn vaikuttamisen viitekehyksenä on [EU:n strateginen ohjelma 2024–2029](#).

I SOSTE TOIMII KANSAINVÄLISISSÄ VERKOSTOISSA

SOSTEn eri asiantuntijat toimivat omaan erityisalueeseensa liittyvissä verkostoissa eri tasoilla. SOSTEn hallituksesta on edustuksia kansainvälisten verkostojen hallituksen jäseninä.

SOSTE toimii neljällä eri tasolla:

- **Kansallinen taso:** toiminta kansainvälisiä asioita käsittelevissä kansallisissa verkostoissa ja kansallinen kv-asioihin (esim. EU-päätöksentekoon) vaikuttaminen
- **Pohjoismainen taso:** pohjoismainen yhteistyö ja vaikuttaminen
- **Eurooppalainen taso/EU:** toiminta eurooppalaisissa verkostoissa ja EU-päätöksentekoon vaikuttaminen valtiovarainministeriön (talousasiat) ja sosiaali- ja terveysministeriön (sosiaali, terveys) EU-valmistelujaostoissa välittämällä kansalaisyhteiskunnan näkemyksiä
- **Globaali taso:** globaaleissa verkostoissa työskentely ja globaali vaikuttaminen

[Lisää tietoa eri tason verkostoista](#)

II SOSTE TUKEE JÄSENJÄRJESTÖJÄ KANSAINVÄLISESSÄ TYÖSSÄ JA VAIKUTTAMISESSA

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen kattojärjestönä SOSTE tukee jäsenjärjestöjensä kansainvälistä työtä ja välittää järjestöjen tutkimus- kehittämis- ja kokemustietoa kansainväliseen vaikuttamiseen.

SOSTEn 2024 jäsenjärjestöjen kansainvälisestä toiminnasta järjestöille tekemässä kyselyssä esiin nousseiden tarpeiden mukaisesti SOSTE:

- Vahvistaa järjestöjen osaamista kansainvälisessä työssä ja vaikuttamisessa: koulutukset/webinaarit (esim. kansainväliset rahoituskanavat, EU-foorumit, EU-päätöksentekoon vaikuttaminen)
- Lisää synergiaa: verkostotapaamiset SOSTEn kansainvälistä työtä tekeville järjestöille, temaattiset tapaamiset, pienten yhdistysten kansainvälisten yhteyksien solmimisen edistäminen

- Viestii: kansainvälisten asioiden osio osana SOSTEn uutiskirjettä, viestintä ja tiedottaminen ajankohtaisista kansainvälisistä asioista ja mahdollisuuksista järjestöjen yhteiseen vaikuttamiseen kansainvälisesti

[SOSTEN käsikirja järjestöille EU-vaikuttamiseen](#)

III SOSTEN KANSAINVÄLISEN VAIKUTTAMISEN KESKEISET PAINOTUKSET

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on nostettava politiikan keskiöön
- Hyvinvointitalous-ajattelua on levitettävä niin Euroopassa kuin globaalisti
- Ihmisten ja järjestöjen osallisuutta on lisättävä ja vahvistettava kansalaisyhteiskunnan roolia demokratian kulmakivenä
- Euroopan unionin sosiaalista ulottuvuutta on vahvistettava talouspolitiikan rinnalla
- Lisää poikkisektoraalisuutta EU-ohjausjaksoon
- Vaikuttaminen Euroopan talous- ja sosiaalikomitean työskentelyn kautta
- Ilmastonmuutosta on torjuttava sosiaalisesti oikeudenmukaisesti ja edistettävä kestävää jälleenrakennusta
- Kestävän kehityksen saavuttaminen edellyttää yhteisiä ja maailmanlaajuisia toimia
- Pohjoismaista yhteistyötä on vahvistettava

1. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on nostettava politiikan keskiöön

SOSTEn strategia: Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen tarvitaan yhteiskunnan kaikkia sektoreita. Hyvinvointi- ja terveysnäkökohdat on otettava huomioon kaikessa yhteiskunnallisessa päätöksenteossa ja kaikissa politiikoissa.

EU:n strateginen ohjelma: Vauras ja kilpailukykyinen Eurooppa: **terveysyhteistyön** vahvistaminen Euroopan ja kansainvälisellä tasolla

SOSTE korostaa, että uuden komission strategisessa ohjelmassa tulisi vahvemmin keskittyä terveyden edistämiseen ja terveyserojen kaventamiseen terveys kaikissa politiikoissa ajattelun mukaan. SOSTE näkee isona puutteena sen, että komissioon ei tullut terveys- tai sosiaaliasioihin liittyvää omaa komissaaria.

EU:n strategiset tavoitteet kilpailukykyisestä ja taloudellisesti menestyvistä yhteiskunnista ei toteudu ilman väestön terveyteen ja hyvinvointiin, mukaan lukien mielenterveyteen panostamista.

Väestön sairauksista EU:ssa 77 prosenttia on ei-tarttuvia sairauksia. Yhteisen ongelman vuoksi tarvitaan yhteisiä toimia eurooppalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi kuten tiedon ja osaamisen levittämistä, tutkimusta ja sääntelyä.

SOSTE painottaa:

- Keskittymistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen ja terveyserojen kaventamiseen terveys kaikissa politiikoissa ajattelun mukaisesti.

2. Hyvinvointitalousajattelun vahvistaminen päätöksenteossa

SOSTEN strategia: Kestävä tulevaisuus luodaan hyvinvointitaloudella

SOSTEn tavoitteena on edistää hyvinvointitalousajattelua siten, että SOSTEn luomat käsitteet hyvinvointitalous ja hyvinvointi-investoinnit loisivat uutta tilaa hyvinvoinnin tärkeyttä korostavalle keskustelulle ja päätöksenteolle Euroopassa. SOSTEn tavoitteena on, että hyvinvointitalousajattelusta muodostuu viitekehys, jota hyödynnetään EU-jäsenmaiden yhteistyön kehittämisessä ja eurooppalaisessa ohjausjaksossa. Seuraavaksi hyvinvointitalous pitää jalkauttaa konkreettiseksi politiikkaohjelmaksi EU:ssa esimerkiksi osana Sosiaalisten oikeuksien pilarin toimintasuunnitelman toimeenpanoa.

SOSTE vahvistaa kansainvälistä yhteistyötä Wellbeing Economy Alliancen eri toimijoiden kanssa. SOSTE seuraa hyvinvointitaloudesta käytävää kansainvälisesti keskustelua ja reagoi tukemalla hyviä avauksia.

SOSTE painottaa:

- Hyvinvointitalous-ajattelua on määrätietoisesti edistettävä sekä Euroopassa että globaalisti.
- Hyvinvointi-investoinnin käsite tulee ottaa käyttöön myös Euroopan komissiossa.

3. Vapaata kansalaisyhteiskuntaa on vahvistettava ja järjestöjen EU-vaikuttamisen valmiuksia kehitettävä

SOSTEn strategia: Strategisena päämääränä on vahvistaa sosiaali- ja terveysjärjestöjen toimintaedellytyksiä

EU:n strateginen ohjelma:

Vapaa ja demokraattinen Eurooppa:

- *Vapaiden ja moniarvoisten tiedotusvälineiden ja kansalaisyhteiskunnan suojele*
- *Demokratioiden selviytymiskyvyn ja demokraattisen keskustelun vahvistaminen*

Vahva ja turvallinen Eurooppa:

- *Selviytymiskyvyn, varautumisen sekä kriisien ehkäisemistä ja hallintaa koskevien valmiuksien vahvistaminen, jotta voidaan suojella kansalaisia ja yhteiskuntia erilaisilta kriiseiltä kuten luonnonkatastrofeilta ja terveysuhilta*

Huoli kansalaisyhteiskunnan toimijoiden tilan heikkenemisestä Euroopassa on noussut esiin jo pidemmän aikaa.

SOSTE työskentelee vapaan, vahvan ja vaikuttavan kansalaisyhteiskunnan edistämiseksi Euroopassa ja globaalisti. Tavoite kansalaisyhteiskunnan toiminnan kestävyuden vahvistamiseksi on välttämätöntä sosiaalisesti kestävä kehityksen, demokratian ja ihmisoikeuksien toteutumiselle. Lisäksi SOSTEn tavoitteena on, että sote-järjestöjen kannat vaikuttavat kansainvälisten verkostojen ja kokousten päätöksentekoon sekä näkyvät Suomen EU-kannoissa.

Eurooppa on viime vuosina ollut suurten haasteiden edessä mm. koronapandemian ja Ukrainan sodan seurauksena, mikä on osaltaan nostanut esille kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden ja

vapaaehtoisten toiminnan tärkeyden. Erityisesti Ukrainan sodan myötä EU:n kansalaisyhteiskunnan toimijoiden aktiivisuus humanitaarisen ja lääkinnällisen avun tarjoamisessa osoittaa tehokkaan, elinvoimaisen ja verkostoituneen kansalaisyhteiskunnan välttämättömyyttä.

SOSTEn painottaa:

- Vapaata, vahvaa ja vaikuttavaa kansalaisyhteiskuntaa on edistettävä sekä Euroopassa että globaalisti. Järjestöjen valmiuksia vaikuttaa EU:n asioihin on vahvistettava.
- EU:lle tulee luoda osallisuutta vahvistavan kansalaisyhteiskuntastrategia, joka tarjoaa aidosti vaikutusmahdollisuuksia ja osallistavan järjestelmän kansalaisyhteiskunnan ja EU:n toimielinten väliseen vuoropuheluun.
- Kansalaisyhteiskunnan organisaatioille on tarjottava paremmat rahoitusmahdollisuudet ja rahoitusmekanismien tulee olla oikeudenmukainen ja läpinäkyvä.
- Kansalaisyhteiskunnan toimijoiden välttämättömyys osana erilaisten kriisitilanteiden hallinnan vahvistamista tulee ottaa huomioon.

4. Euroopan unionin sosiaalista ulottuvuutta on vahvistettava talouspolitiikan rinnalla

Sosiaalisten oikeuksien pilarissa määritellään keskeiset periaatteet, joilla tuetaan toimivia ja oikeudenmukaisia työmarkkinoita ja sosiaaliturvajärjestelmiä euroalueella. Vuonna 2021 julkistettiin ja hyväksyttiin pilarin toimeenpanosuunnitelma, jonka jalkauttamiseen vaikuttaminen on SOSTELLE keskeistä. Sosiaalisen ulottuvuuden vahvistamiseksi SOSTEn asiantuntijat työskentelevät muun muassa sosiaalijaostossa, talouspolitiikan koordinointi -jaostossa ja sosiaalipolitiikkaverkostoissa.

SOSTE vaikuttaa aktiivisesti pilarin toimeenpanoon kuulemisten ja verkostojensa kautta komissiolle annetun pilarin toimeenpanoa koskevan lausunnon mukaisesti.

SOSTE painottaa:

- EU:n sosiaalista ulottuvuutta on pitkäjänteisesti vahvistettava talouspolitiikan rinnalla.
- EU:n sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa on vahvistettava ja varmistettava, että digitaalinen ja vihreä siirtymä ei jätä ihmisiä jälkeen.
- Euroopan komission tulee ottaa sosiaalisten oikeuksien pilari huomioon maakohtaisia suosituksia laatiessaan ja antaessaan.

5. Lisää poikkisektoraaalisuutta EU-ohjausjaksoon

Eurooppalainen ohjausjakso (European Semester) on Euroopan unionissa toteutettava talous-, finanssi-työllisyys- ja sosiaalipolitiikan koordinointisykli, jota Euroopan komissio hallinnoi. Se on osa EU-tasoista talouden ohjausjärjestelmää.

Eurooppalaisen ohjausjakson aikana jäsenmaat mukauttavat budjetti- ja talouspolitiikkansa EU:n tasolla sovittuihin tavoitteisiin ja sääntöihin. Euroopan komissio antaa vuosittain toukokuussa jäsenmailleen maakohtaisia suosituksia.

SOSTE osallistuu ja vaikuttaa Suomen EU-ohjausjaksoon. SOSTE välittää EU:lle suomalaiselle kansalaisyhteiskunnalle ominaista asiantuntijatietaa, jota Euroopan komissio hyödyntää maakohtaisia suosituksia laatiessaan. Lisäksi SOSTE on vuorovaikutuksessa EU:n kanssa ja antaa esimerkiksi palautetta Euroopan komissiolle maakohtaisten suositusten sisällöstä, jotta suositukset olisivat mahdollisimman paikkansapitäviä.

SOSTE painottaa:

- Euroopan komission Suomelle antamissa suosituksissa on näyttävä nykyistä vahvemmin köyhyyden vähentäminen sekä koulutus-, sosiaali- ja terveystaloudellinen politiikka.
- Julkisia menoja ei pidä tarkastella pelkkänä menoeränä, sillä suuri osa julkisista menoista on tosiasiallisesti hyvinvointi-investointeja, jotka tukevat väestön hyvinvointia ja talouden kasvua.

6. Vaikuttaminen Euroopan talous- ja sosiaalikomitean työskentelyn kautta

SOSTEn tavoitteena on tehdä Euroopan talous- ja sosiaalikomitean työtä tutuksi jäsenilleen ja viestiä ETSK:ssa käsitellyssä olevista SOSTEille tärkeistä asioista.

SOSTE tekee aktiivista vaikuttamistyötä ETSK:n kannanmuodostukseen sosiaali- ja terveystaloudellisissa sekä kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiin ja osallisuuteen liittyvissä kysymyksissä ja aloitteissa.

7. Ilmastonmuutosta on torjuttava sosiaalisesti oikeudenmukaisesti ja edistettävä kestävää jälleenrakennusta

***SOSTEN strategia:** Ilmastopolitiikka on sosiaalisesti kestävä ja oikeudenmukaista ja ilmastonmuutoksen, luontokadon ja kriisien vaikutukset terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin huomioidaan päätöksenteossa.*

Kansainvälisessä työssä SOSTEn tavoitteet ilmastonmuutoksen torjunnassa kytkeytyvät erityisesti kestävästä jälleenrakennuksesta ja kestävästä kehityksen tavoitteiden edistämiseen.

Ilmastotoimilla on usein myös sosiaalisia vaikutuksia, joten on tärkeää, että kestävästä jälleenrakentamisesta ja ilmastotoimista tehdään oikeudenmukaisesti. Kestävä jälleenrakentaminen liittyy tiiviisti myös ihmisen hyvinvointiin, sillä ilmastonmuutos on uhka myös ihmisen terveydelle, hyvinvoinnille sekä eriarvoisuuden kasvulle. Tämä edellyttää **One Health -lähestymistavan** mukaista eri maiden ja toimijoiden välistä yhteistyötä, jossa huomioidaan laajasti ihmisten ja eläinten terveys ja ekosysteemin suojeleminen.

SOSTE painottaa:

- Siirtyminen vähäpäästöisempään yhteiskuntaan on toteutettava sosiaalisesti kestävästi.
- Oikeudenmukaisella siirtymällä voidaan parantaa ilmastotoimien hyväksyttävyyttä.
- Kestävä jälleenrakentaminen on olennainen osa kestävästä kehityksen mukaisen yhteiskunnan rakentamisesta ja oikeudenmukaisen siirtymän turvaamisesta. Kestävästä jälleenrakennuksesta on edistettävä sekä Suomessa että EU:ssa.

8. Kestävästä kehityksen saavuttaminen edellyttää yhteisiä ja maailmanlaajuisia toimia

Kestävästä kehityksen uudet tavoitteet vahvistettiin kaikkien YK-maiden kesken YK:n yleiskokouksessa syyskuussa 2015. Kestävästä kehityksen saavuttaminen edellyttää yhteisiä ja maailmanlaajuisia toimia ja ratkaisuja myös Suomelta.

SOSTE on mukana Kestävästä kehityksen toimikunnassa, joka edistää Agenda 2030 toimeenpanoa Suomessa. Lisäksi kestävästä kehityksen parissa työskennellään Agenda 2030-järjestöverkostossa. SOSTE tiedottaa,

osallistuu kansallisen ja paikallisen tason suositusten laatimiseen ja edistää suositusten viemistä käytäntöön osana omaa vaikuttamistoimintaansa.

Kansallisessa, eurooppalaisessa ja globaalissa politiikassa on tavoiteltava kestävä kehitystä, jossa otetaan ympäristö, talous ja ihminen tasavertaisesti huomioon.

9. Pohjoismaista yhteistyötä on vahvistettava

SOSTE korostaa vahvan ja avoimen yhteistyön sekä avoimen vuoropuhelun tärkeyttä pohjoismaisen hyvinvointivaltion perustan vakauttamisessa ja sosiaalisesti kestävä Pohjolan luomisessa. SOSTE pyrkii luomaan verkostoja pohjoismaisen kansalaisyhteiskunnan sisällä sekä edistämään jäsentensä verkostoitumista pohjoismaissa.

SOSTE painottaa:

- Pohjoismaisen hyvinvointivaltion turvaamisessa ja sosiaalisesti kestävä Pohjolan luomisessa olennaista on vahva ja avoin yhteistyö eri toimijoiden kesken. Kansalaisjärjestöt ovat keskeinen osa yhteistyötä.